

RIKSDAGENS SKRIVELSE 39/2012 rd

Lagmotion med förslag till lag om riksdagsgrupper och lag om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Ärende

Riksdagsledamot Jan Vapaavuori m.fl. har väckt en lagmotion med förslag till lag om riksdagsgrupper och lag om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (LM 64/2012 rd).

Beredning i utskott

Grundlagsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (GrUB 11/2012 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om riksdagsgrupper

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om riksdagsgrupper, registrering av riksdagsgrupper, stöd till riksdagsgrupper via statsbudgeten, hur stödet får användas och om övervakning av användningen.

2 §

Riksdagsgruppernas uppgifter

Riksdagsgrupperna ska ha hand om de uppgifter som föreskrivs i grundlagen och andra uppgifter som de godkänner i sina stadgar.

3 §

Status som juridisk person

Riksdagsgrupperna antecknas i ett register över riksdagsgrupper som förs av riksdagens centralkansli (*register*). En registrerad riksdagsgrupp kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser i sitt namn samt vara part i domstol eller vid en annan myndighet. Medlemmarna i en registrerad riksdagsgrupp har inte personligt ansvar för gruppens åtaganden eller rätt till dess tillgångar.

Riksdagsgrupperna får bedriva sådan närings- och förvärvsverksamhet som anges i deras stadgar och som har direkt samband med deras uppgifter och som inte kan anses ekonomiskt betydande.

Riksdagsgruppernas hemort är Helsingfors. En stämning eller någon annan delgivning anses ha kommit till gruppens kännedom när den har

delgivits riksdagsgruppens ordförande eller någon annan person som enligt stadgarna har rätt att företräda gruppen ensam eller tillsammans med någon annan.

4 §

Stadgar

I riksdagsgruppernas stadgar ska följande nämnas:

- 1) riksdagsgruppens namn,
- 2) riksdagsgruppens ledning och organ samt deras uppgifter, mandattid, valsätt och antal medlemmar,
- 3) hur riksdagsgruppens företrädare i riksdagens organ och andra organ som väljs av riksdagen ska utses,
- 4) vem som har rätt teckna gruppens namn,
- 5) hur riksdagsgruppens revisorer ska väljas samt deras antal och mandattid,
- 6) vilka frågor riksdagsgruppen kan besluta om och hur besluten fattas,
- 7) hur riksdagsgruppens stadgar kan ändras,
- 8) hur riksdagsgruppens tillgångar ska användas om gruppens verksamhet upphör.

5 §

Riksdagsgruppernas namn

En riksdagsgrupp ska ha ett namn där ordet "riksdagsgrupp" ingår. Namnet får syfta på det parti som majoriteten av gruppens riksdagsledamöter hör till. Det ska inte kunna föräxlas med namnet på ett annat registrerat parti, en annan riksdagsgrupp eller en registrerad förening. Namnet får inte heller strida mot lag.

6 §

Medlemskap i en riksdagsgrupp

En riksdagsgrupp består av de personer som vid senaste riksdagsval blev invalda från samma registrerade partis eller valmansförenings kandidatlista från andra valkretsar än landskapet Ålands valkrets och av andra riksdagsledamöter som gruppen har godkänt som medlemmar.

Under valperioden kan en riksdagsledamot utträda ur riksdagsgruppen genom att underrätta gruppen skriftligt om detta och byta från en riksdagsgrupp till en annan, bilda en ny riksdagsgrupp eller låta bli att gå med i någon riksdagsgrupp.

7 §

Registrering av riksdagsgrupperna

Efter att en riksdagsgrupp har haft sitt konstituerande möte ska den genast lämna en grundanmälan om riksdagsgruppen till riksdagens centralkansli. Gruppens ordförande ansvarar för att anmälan görs. Efter riksdagsval behöver ingen ny grundanmälan göras om minst en riksdagsledamot har blivit invald från samma partis kandidatlista.

När det sker förändringar i de registrerade uppgifterna ska en ändringsanmälan lämnas till riksdagens centralkansli. Ändringsanmälan ska göras senast två veckor efter att förändringen har skett.

Riksdagens centralkansli ska på tjänstens vägnar avföra en riksdagsgrupp ur registret, om den inte längre har några riksdagsledamöter i riksdagen. När en riksdagsgrupp upplöses ska dess skulder betalas innan tillgångarna fördelas. Riksdagens generalsekreterare har rätt att söka offentlig stämning på riksdagsgruppens borgenärer och utse en eller flera likvidatorer som ska ge en slutredovisning för upplösningen till riksdagens centralkansli.

8 §

Uppgifter som ska registreras

Följande uppgifter om en riksdagsgrupp ska registreras:

- 1) riksdagsgruppens namn och stadgar,
- 2) namnet på riksdagsgruppens ordförande, medlemmar och revisorer och på de som har rätt att teckna gruppens namn.

Registret och dess handlingar är offentliga. Var och en har rätt att få information och utdrag ur registret och de därtill hörande handlingarna i

enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Dessutom hålls registret tillgängligt för allmänheten på riksdagens webbplats.

Personuppgifter ska avföras ur registret när ett uppdrag eller en ledamots medlemskap i riksdagsgruppen upphör. Bestämmelser om insamling och registrering av personuppgifter och om rätt att använda och lämna ut uppgifter ur ett register finns dessutom i personuppgiftslagen (523/1999).

9 §

Hur anmälningar behandlas

Riksdagens centralkansli ska kontrollera i grundanmälan om det finns något hinder för att registrera riksdagsgruppen. Grundanmälan ska godkännas av riksdagens generalsekreterare.

Den som har gjort grundanmälan ska ges möjlighet att inom utsatt tid komplettera eller rätta anmälan om det finns hinder för att registrera gruppen.

Det som föreskrivs om kontroll och registrering av grundanmälan gäller i tillämpliga delar också för behandling av en ändringsanmälan.

2 kap.

Stöd till riksdagsgrupperna och övervakning av användningen av stödet

10 §

Stöd till riksdagsgrupperna i statsbudgeten

Inom ramen för ett anslag i statsbudgeten får riksdagsgrupperna bidrag för att anställa personal som är nödvändig för deras verksamhet och för andra utgifter som verksamheten medför.

Anslaget ska fördelas mellan grupperna så att varje grupp får ett lika stort månatligt grundbelopp och ett extra belopp efter antalet ledamöter i gruppen. Grundbeloppet betalas dock bara till riksdagsgrupper som är bildade utifrån valresultatet.

Statsunderstödslagen (688/2001) ska inte tillämpas på bidraget.

11 §

Lokaler, arbetsredskap och förvaltningstjänster

Riksdagsgrupperna får av riksdagens kansli avgiftsfritt tillgång till mötes- och kontorsrum, inventarier, arbetsredskap, it-tjänster och andra förvaltningstjänster enligt vad riksdagens kanslikommission beslutar.

12 §

Bokföring, bokslut och revision

Riksdagsgruppernas bokföring och bokslut ska upprättas på samma sätt som i en förening enligt bokföringslagen (1336/1997).

Riksdagsgrupperna ska ha en revisor eller revisionsammanslutning enligt revisionslagen (459/2007) eller lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). Dessa lagar ska tillämpas på revisorer och revision.

Riksdagsgrupperna ska lämna sitt bokslut med bilagor och revisionsberättelsen till riksdagens kansli inom en månad från det att bokslutet fastställdes, dock senast i maj.

13 §

Övervakning

Riksdagens kanslikommission ska övervaka hur bidraget till riksdagsgrupperna används och att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs.

Riksdagens kansli ska granska riksdagsgruppernas bokföring och de handlingar som behövs för övervakningen. På begäran av kanslikommissionen får en utomstående expert assistera vid granskningen.

Den som utför uppgifter som avses i denna lag är skyldig att hemlighålla den information som han eller hon genom uppdraget har fått om riksdagsgruppens eller någon annans affärs- eller yrkeshemlighet eller någon annans ekonomiska

ställning eller personliga förhållanden, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits samtycker till att informationen röjs. Övervakningsrapporterna är dock alltid offentliga handlingar.

Sekretessbelagda uppgifter och handlingar får lämnas ut till förundersökningsmyndigheter och åklagare eller till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få uppgifterna.

14 §

Avbrott i utbetalningen av bidrag samt återkrav

Om en riksdagsgrupp inte följer denna lag eller de föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan kanslikommissionen bestämma att utbetalningen av bidraget ska avbrytas till dess att skyldigheten har fullgjorts. Beslutet ska följas även om det har överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Kanslikommissionen kan bestämma att ett utbetalt bidrag ska återkrävas till den del riksdagsgruppen har använt det på fel sätt, om inte felet har rättats till efter en anmärkning från kanslikommissionen. Det belopp som återkrävs kan dras av från ett bidrag som senare betalas ut till samma riksdagsgrupp. Om gruppen eller oanvänt bidrag inte längre finns, ska det felaktigt använda beloppet krävas ut personligen och solidariskt av dem som uppsåtligen använde bidraget på fel sätt.

15 §

När medlemmarna övergår till en annan riksdagsgrupp eller verksamheten upphör

Om alla medlemmar i en riksdagsgrupp övergår till en annan riksdagsgrupp, överförs det utbetalda bidraget till den mottagande gruppen. Övergår medlemmarna till olika grupper, ska de utbetalda bidragen fördelas mellan grupperna i relation till antalet medlemmar som övergår till dem. När gruppens verksamhet upphör på något annat sätt, ska det oanvända bidraget återbetalas till riksdagens kansli efter att alla skyldigheter är fullgjorda.

16 §

Närmare föreskrifter

Kanslikommissionen kan utfärda närmare föreskrifter om förfarandet för utbetalning av bidrag och övervakning av bidragsanvändningen.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

17 §

Räkenskapsperiod

Riksdagsgruppernas räkenskapsperiod är ett kalenderår.

18 §

Skadeståndsskyldighet

Riksdagsgruppens ordförande, vice ordförande, en medlem av ett stadgeenligt organ och en revisor är skyldiga att ersätta skada som de i sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat riksdagsgruppen. Detsamma gäller skada som har orsakats en medlem av riksdagsgruppen eller någon annan genom överträdelse av denna lag, andra lagar som gäller riksdagsgruppen eller dess stadgar. I fråga om skadeståndsskyldighet för den som har ställning som arbetstagarer föreskrivs särskilt.

Vid jämkning av skadestånd och vid fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera skadeståndsskyldiga gäller 2 och 6 kap. i skadeståndslagen (412/1974). En revisor ansvarar också för en skada som hans eller hennes assistent har orsakat uppsåtligen eller av oaktsamhet. Om en revisionssammanslutning är revisor, svarar sammanslutningen och den som bär det huvudsakliga ansvaret för förrättandet av revisionen för skadan.

Talan enligt denna paragraf ska i fråga om icke-straffbara gärningar väckas mot riksdagsgruppens ordförande, vice ordförande eller en medlem av stadgeenligt organ inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod då det beslut

fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan och mot en revisor inom fem år från att den revisionsberättelse som ligger till grund för talan lades fram. Talan om ersättning för en skada som orsakats en riksdagsgrupp får också väckas vid Helsingfors tingsrätt.

19 §

Tillämpning av förvaltningslagen och överklagande

Förvaltningslagen (434/2003) ska tillämpas när kanslikommissionen och riksdagens kansli behandlar ärenden enligt denna lag.

Ett beslut av generalsekreteraren får inte överklagas genom besvär. Den som är missnöjd med beslutet kan begära omprövning hos kanslikommissionen inom sju dagar efter att ha delgetts beslutet.

Ett beslut av kanslikommissionen får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskriver. Högsta förvaltningsdomstolen ska behandla ärendet skyndsamt.

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013. Riksdagsgrupper som har bildats innan denna lag träder i kraft ska göra en grundanmälan enligt 7 § senast den 1 mars 2013.

Genom denna lag upphävs lagen om stöd till riksdagsgrupper (1091/2010).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 20 december 2012
